

Kubaner i USA

Eva Björklund

De första kubaner som utvandrade till USA efter diktaturens fall 1959 hade politiska skäl och dominerades under 60-talet av den politiska och ekonomiska eliten med starka band till USA, däribland den polisiära och militära ledningen, storgodsägarfamiljerna, sockerbaronerna osv men också den bildade medelklassen och den affärsdrivande.

Med den av USA framprovocerade utvandringen via Mariel 1980 ändrades den sociala och ekonomiska sammansättningen till att domineras av ekonomiska utvandrare, lockade av utsikten att uppnå bättre levnadsstandard i USA, men också en viss undre värld.

Med 90-talskrisen på Kuba ökade den ekonomiska utvandringen som inte självklart tog avstånd från politiken, men inte stod ut med den djupa ekonomiska krisens vedermödor.

60-talets utvandrade kubaner hade när de kom redan starka förbindelser med Floridas affärsvärld och politiska elit och fick starkt stöd av USAs satsning på så kallade lågintensiva krigföring mot Kuba. De tog snart politisk och ekonomisk kontroll över delstaten och blev drivande för framväxten av den exilkubanska maffian och knarkhandeln.

Ny sorts invandrare från Kuba

Invandrarna från 80-talet och framåt har inte haft samma ekonomiska och politiska fördelar för att ta sig fram i Florida. Trots att de har mycket bättre utbildning har de i stor utsträckning hamnat i samma lågavlönade arbetsmarknad som övriga latinamerikanska invandrare. Kubanerna har dock fördelen att aldrig vara papperslösa eftersom de får uppehållstillstånd omedelbart när de sätter fot på USA-jord. Den exilkubanska överklassen känner

ingen gemenskap med dessa sentida invandrare, som dessutom i stor utsträckning motsätter sig USAs blockad och vill vidmakthålla kontakterna med släkt och vänner på Kuba. Enligt USA statistiska centralbyrå uppgick antalet kubaner och ättlingar i USA år 2000 till 1.24 miljoner. År 2010 hade de ökat till 1.78 miljoner varav 68 procent var bosatta i Florida. Vid båda tidpunkterna utgjorde de 3,5 procent av den latinska befolkningen i USA. Omkring en miljon var födda på Kuba.

Högern fruktar Castrokubaner

Den exilkubanska förmögna högern ser med misstänksamhet på de möjligheter som öppnats för kubaner att resa utomlands. Visserligen kan USA begränsa antalet visum, men samtidigt finns den särskilda "torrfotslag" som ger alla kubaner som sätter sin fot i USA automatisk rätt till uppehållstillstånd. De tror att lättnaderna för kubaner att resa utomlands syftar till att översvämma Florida med Castrokubaner som både överröstar den gamla exilen och ekonomisk stöder Kuba med hemskickade pengar.

Spansktalande befolkning i USA

Av USAs befolkning på 317 miljoner 2010 uppskattas 40 miljoner vara invandrare och av dem 47 procent spansktalande. Av de 40 miljonerna uppskattas 11 vara papperslösa. Dit hör inga kubaner som alla automatiskt får uppehållstillstånd genom den särskilda "torrfotslagen" som är avsedd att främja politiskt användbar utvandring från Kuba.

Enligt 2010 års statistik lever 50 miljoner 700 tusen spansktalande i USA, varav 37 procent är födda utomlands. De utgör USAs största minoritet: 16,4 procent av befolkningen. Afroamerikanerna (utom de spansktalande) är näst största gruppen med 12,3 procent.

Av de spansktalande är de flesta mexikaner: 65 procent. Sedan kommer puertorikanerna: 9 procent och kubanerna: 3,7 procent, varav 59 procent födda på Kuba. Sedan kommer salvadoranerna, dominikanerna, guatemalanerna, colombianerna, honduranerna, ecuadoranerna och på tionde plats peruanerna: 609 000. Tillsammans utgör de 92 procent av USAs spansktalande.